

Nieuwsbrief 1 (2017)

1. URI GELLER
2. Interview met Ed May
3. TvPBO verdrag

1, URI GELLER

Alternatieve feiten, doen ze daar nu ook al aan in de wetenschapsbijlage van de Volkskrant (VK)? *Hoe Uri Geller de CIA voor de gek hield* van de hand van Anouk Broersma zou ons wel eens vertellen hoe dat bedrog in z'n werk is gegaan. Dat blijkt tegen te vallen. Een hulpje van Uri zou via een gat in de kamer, waar Uri in zijn eentje zat, informatie hebben doorgegeven. Een redelijk ongeloofwaardige verklaring gezien de opstelling die gebruikt werd. Een verklaring die zelfs door de critici later werd vervangen door een iets meer sophisticated verklaring.

Waar gaat het om? In de jaren 1972 werkte er op het private Stanford Research Institute (SRI) de laser expert theoretisch fysicus dr. Harold Puthoff. Naast het overheidscontract werk dat SRI uitvoerde, was er op beperkte schaal ruimte voor eigen onderzoek en Puthoff, die o.a. geïnteresseerd was in de biologische informatieverwerking, werd benaderd door de artiest Ingo Swann, die tijdens een bezoek Puthoff verbaasde door een tekening te maken van het innerlijk van een magnetometer die elders in de kelder van het SRI gebouw stond. Puthoff, die voor zijn wetenschappelijke carrière gewerkt had bij de inlichtingendiensten als de NSA, werd na het bekend worden van deze bescheiden experimentjes met Ingo Swann benaderd door twee vertegenwoordigers van de CIA die zochten naar een niet academische onderzoeksinstelling die voor hen geheim parapsychologisch onderzoek zou kunnen doen. Deze toenadering kwam in de eerste plaats doordat de CIA tot de conclusie was gekomen dat de Sovjet Unie bezig was met dit soort experimenten (zie: "Paraphysics R&D - Warsaw Pact (U)," DST-1810S-202-78, Defense Intelligence Agency (30 March 1978). Dit explorerende contact resulteerde in een kortdurend contract van de CIA voor SRI, waarbij een tweede onderzoeker Russell Targ betrokken raakte. NB Uri Geller was totaal irrelevant hier. Zelfs de gerapporteerde 'prestaties' van Ingo Swann waren ondergeschikt aan de werkelijke drijfveer, angst voor de Russen! Buiten het formele CIA programma om (dat was nl. totaal geheim) deden Puthoff en Targ ook nog zelf openbaar exploratief onderzoek, o.a. testten ze later Uri Geller, toen die in Californië verbleef. Als Geller iets of iemand heeft bedot, dan zijn het in de

eerste plaats de toenmalige onderzoekers Targ en Puthoff. De resultaten van deze experimenten zijn in peer-reviewed tijdschriften gepubliceerd (wat met het geclassificeerde onderzoek niet mocht) en wat ik op grond van de ronkende VK titel zou verwachten is een deconstructie van de resultaten gepubliceerd in deze artikelen. Niets van dat alles.

In plaats hiervan krijgen we de *mening* van 2 beroeps-ontkenners. Allereerst 'the 'Amazing Randi', die nog minder wetenschappelijke 'credentials' heeft dan de schrijfster van het VK-artikel, die haar opleiding genoot bij het wereldberoemde SCW met o.a. docent Van Maanen, hoofdredacteur van het anti-parapsychologie tijdschrift Skepter. Op Internet kun je op diverse plekken vinden hoe de zelfingenomen 'amazing' goochelaar zijn aanbieding van een miljoen dollar voor een 'bewijs' van paranormale vermogens bij serieuze gegadigden niet gestand doet. De natuurkundige prof. Dick Bierman bijvoorbeeld had bijna een weddenschap-deal met Randi, waarna deze alleen nog de toestemming van zijn 'wetenschappelijke adviesraad' moest hebben. Nooit meer iets van gehoord en of die raad (en die 1 miljoen dollar) echt bestond en functioneerde is de vraag.

De tweede expert is prof. Chris French, bekend close-minded scepticus en onderzoeker naar 'geloof' in paranormale verschijnselen. Een interessant onderwerp, maar het maakt iemand nog niet een expert in het onderzoek van SRI van ongeveer 40 jaar geleden. Bovendien komt hij met een aantal gemeenplaatsen als 'dat mensen makkelijker in visuele trucs trappen dan we denken' en gaat volkomen voorbij aan de condities bij de SRI experimenten. Deze door Broersma geconsulteerde experts suggereren dat Uri de zaak gefleest heeft. Zonder een werkbaar model te schetsen. Laat ik ze dan maar herinneren aan de voorstellen voor alternatieve verklaring die in de zeventiger jaren werden geopperd. Om de overeenkomst tussen random getrokken onderwerpen en tekeningen van Uri Geller te verklaren zou onze goochelende lepelbuiger een vriendje hebben gehad die de informatie niet via een gat maar via radiogolven doorseinde naar de door een kooi van Faraday afgeschermd Geller. De radio ontvanger zou in de tanden van Uri zijn verborgen. Hoewel daar verder geen harde aanwijzingen voor zijn, is het voor mensen die zeker weten dat paranormale vermogens niet bestaan en ook weten dat radiogolven wel bestaan geen moeilijke keuze. Er moet wel bedrog zijn geweest. Als je je echter als een agnost opstelt m.b.t. the existentie van paranormale vermogens, dan is het onmogelijk om een keuze te maken. Misschien wel gefopt, misschien niet.

Heeft de schrijfster misschien toch ergens een klepel zien hangen. Wellicht, want in de *Daily Telegraph* van een week geleden stond ook al een artikel over Uri Geller. En over zijn rol bij het in de 70-er jaren startende, uiteindelijk 20 jaar durende, StarGate project. Door de *Freedom of Information* act komt er steeds meer materiaal vrij, het meest recente medio januari 2017. En je ziet dat

mensen die voor dat project hebben gewerkt, (zoals Puthoff en de latere wetenschappelijke directeur Ed May) kennelijk delen van hun zwijgplicht kwijtraken.

De *Daily Telegraph* laat nu eens, i.p.v. de bovengenoemde wetenschappelijke betrokkenen, de subsidiegever aan het woord. Ook die blijkt kennelijk meer te mogen zeggen. Het gaat hier om dr. Green, toenmalig hoofd van de CIA afdeling voor levenswetenschappen van het bureau 'Scientific Intelligence'. Hij was de man die uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de beoordeling van het voorgenomen Stargate project had. Hij onthult dat hij door een bevriende inlichtingendienst (Israel?) werd geattendeerd op Geller en daardoor geïnteresseerd was in wat ze daar op SRI met die Geller nu eigenlijk uitvoerden. Vergeet niet, er liep al een kortdurend CIA project. Vanuit SRI kreeg Green informatie dat Geller ook dingen kon die eerder bij Ingo Swann waren geconstateerd. Dit vermogen kreeg een nuttig militair label 'remote viewing'. De term 'remote viewing' werd later, nadat de toestemming voor StarGate een feit was, ook het formele onderzoek topic van het Stargate project.

Dr Green, het archetype van een sceptische wetenschapper in de jaren zeventig (in de zin van nieuwsgierig en altijd zoekende naar alternatieve uitleg), herinnert zich een aantal incidenten met Geller. Tijdens het telefoongesprek vertelde Puthoff aan Green dat Geller dingen op afstand kon zien. Green zei 'dat is onmogelijk'. Maar Puthoff zei 'wacht even hij loopt hier rond' en haalde Geller aan de telefoon. Geller kreeg te horen dat Green een wetenschappelijke collega aan de oostkust was. Green vroeg Geller te beschrijven waar hij naar keek en pakte een medisch boek met illustraties van het zenuwstelsel. Geller kon er niet veel van bakken. Hij zei dat wat hij zag het meeste leek op een pan met 'scrambled eggs'. Maar het rare is dat ik het woord 'architectuur' binnen krijg, voegde hij toe. Op de pagina waar Green naar keek stond een doorsnede van de menselijk hersenen, niet bepaald een voltreffer om dat te vergelijken met gebakken eieren. Maar Green had boven deze illustratie ooit geschreven 'architectuur van een virale infectie'. Het meest bizarre aan het artikel in de VK is dat een derde door Broersma geraadpleegde expert, de wiskundige van Erp (overigens ook al zonder vakpublicaties volgens Google Scholar) zich afvraagt of de CIA de parapsychologen ook echt geloofde. Hij concludeert dat de CIA- belangstelling voor Geller na deze studie snel verslapt!

Laten we dr. Green die hier de CIA vertegenwoordigd, maar weer even aan het woord. In volgende telefoonconversaties met dr. Green gaf Geller zoveel correcte informatie, dat Green *mede daarom voorstelde om de onderzoeken bij SRI voort te zetten*. Ik sluit niet uit dat Geller Green voor de gek hield. Of dat er hier sprake was van gewoon toeval. In ieder geval ging de radio-in-kies verklaring hier niet op omdat Green alleen was. Voor meer details verwijs ik naar het artikel in de Daily Telegraph (<http://www.telegraph.co.uk/men/thinking-man/no-way-could-explain-cia-scientist-convinced-uri-gellers-psychic/>).

Hoe dan ook, Broersma's publicatie van Van Erp's idee dat de CIA zijn belangstelling had verloren waarna er nog 20 jaar door CIA gesubsidieerd onderzoek plaats vindt, wijst erop dat de schrijfster en ook deze expert gewoon geen idee hebben van de feitelijke geschiedenis die nu beetje bij beetje vrij komt.

Heeft Geller nu wel of niet de CIA bedot? Het voorzichtige wetenschappelijke standpunt is dat we het niet weten en dat de mening van een paar 'experts' zonder een redelijke toelichting over het hoe van het bedrog ons daarover ook niet kan informeren, ook al suggereert de titel van het VK-artikel het tegendeel. Persoonlijk weet ik via de illusionist Rob Mollien, die met Uri Geller heeft gewerkt, dat Geller zeker tijdens de goochelshows de boel bedot. Daar hoeft geen misverstand over te bestaan. Anekdotisch materiaal en materiaal verkregen tijdens niet onder strenge condities uitgevoerde experimenten moet sowieso met een korreltje zout genomen worden, dus ook de ervaringen van Green zijn bepaald niet doorslaggevend.

Het is verontrustend voor de wetenschapsjournalistiek dat een dergelijk *ongenuanceerd* stuk, dat er blijk van geeft de feiten niet echt op een rij te hebben en wetenschap-filosofisch ook dubieus te noemen is, in een wetenschapsbijlage van een serieuze krant kan verschijnen. Wellicht spelen frustraties van sommige wetenschapsjournalisten, dat ze toch niet echt bij de wetenschappelijke wereld horen, een rol omdat ze wellicht abusievelijk denken dat hakken op de wetenschappelijk experimentele parapsychologie hun status binnen de wetenschap kan verhogen.

2. Interview met Ed May, voormalig directeur van het Stargate project

Een interview waarin May verdedigt dat paranormale verschijnselen uiteindelijk binnen de natuurkunde moeten worden verklaard is te zien op YouTube:

<https://www.youtube.com/watch?v=dyxPiRk1XDE>

3. TVPBO

Door gezondheidsproblemen van de hoofdredacteur is het verschijnen van het Tijdschrift voor Parapsychologie en Bewustzijnsonderzoek 2016-4 vertraagd. Waarvoor onze excuses.

Leden/abonnees met een nieuw email adres, of die hun email adres nog niet hebben doorgegeven aan ons, worden verzocht om dat alsnog te doen. Dat vergemakkelijkt de communicatie. Dit kan door een mailtje met personalia en het nieuwe email adres te sturen naar: penn@dutchspr.org

Indien u abonnees kent, die de Nieuwsbrief niet ontvangen, bijvoorbeeld omdat zij geen email adres hebben (opgegeven), kunt u hen dan van de vertraging en het bovenstaande verzoek op de hoogte stellen?

Nieuwsbrief 2 (2016)

Nagezonden mededeling

Promotie Ingrid Kloosterman

Op donderdag 18 februari 16.15 uur, Academiegebouw Domplein, promoveert Ingrid Kloosterman op de geschiedenis van de Nederlandse parapsychologie.

Nieuwsbrief 3 (2016)

Poltergeists, daar schrik je van!

Kijk hoe mensen schrikken van een in scene gezet Poltergeist geval. Zeer spectaculair en hilarisch.

https://www.youtube.com/watch?v=VIOxISOr3_M

Uitzending gemist? Nog eens terugkijken die

Het webinar over de relatie tussen Natuurkunde en Parapsychologie, gepresenteerd door dr. Jacob Jolij van de Universiteit van Groningen, kunt u terugkijken op de website van de SPR:

<http://dutchspr.org/webinar2016>

Het Engelstalige webinar van Prof dr. Bierman over replicability is terug te kijken op:

<http://dutchspr.org/webinar-video>

Tijdschrift voor Parapsychologie & Bewustzijns onderzoek

Jawel, hij ligt bijna bij de drukker en komt in maart in uw bus. Het is een dubbelnummer over Poltergeist en Mediums. We wensen u veel leesplezier en vergeet niet dat u een abonnement kunt schenken!

Archief Croiset

In Utrecht is het archief van Croiset, door inspanningen van Wim Kramer, toegankelijk gemaakt voor iedereen. Er is nog zeer veel nooit onderzocht materiaal. Wie weet zijn er SPR-leden die eens iets willen uitzoeken. In het eerste nummer van 2016 verschijnt een stuk hierover in het Tijdschrift voor Parapsychologie en Bewustzijns onderzoek.

De dag van de Parapsychologie

Zoals eerder aangekondigd, vindt deze jaarlijkse dag plaats op zaterdagmiddag 21 mei. Onder het motto: Test uzelf. De eerste aanmeldingen druppelen inmiddels al binnen. Kom naar deze dag en neem een nieuwsgierige introducee mee. Het wordt dit keer wat actiever dan anders, want u kunt nu zelf participeren aan experimenten/demonstraties. Zegt het voort.

Nieuwsbrief 4 (2016)

1. Sneak preview Croiset dubbelnummer
2. Internationale samenwerking op Capri
3. Een publieke random getallen-generator
4. Interviews met parapsychologen op YouTube
5. SPR-Kennisbank parapsychologie
6. Ideeën ledenwerfactie

1. Sneak preview Croiset dubbelnummer

Binnenkort valt een dubbelnummer van het tijdschrift op uw mat. Of, indien u een digitaal abonnement heeft, krijgt u een mail met een link naar dat dubbelnummer. Onder gastredactie van Wim Kramer is dit nummer gewijd aan Gerard Croiset en vooral het nieuwe archief waar nagenoeg alles wat Croiset heeft geproduceerd te vinden is.

Dit is goed nieuws voor professionele en amateur onderzoekers (zoals bijvoorbeeld in onze studiekringen). Het materiaal is namelijk allemaal toegankelijk. Zo kunt u proberen kwalitatief onderzoek te doen naar bepaalde vermissingsgevallen. U kunt een casus helemaal uitdiepen, of juist een aantal casussen samenvoegen. Of, indien u van statistiek houdt, kunt u een aantal zogenaamde stoelenproeven, waarbij Croiset de persoon beschreef die diezelfde avond op een bepaalde stoel zou komen te zitten, proberen te analyseren. Dat kan statistisch, omdat alle mensen in de zaal moesten aangeven in hoeverre Croiset's uitspraken op hen van toepassing waren (natuurlijk voordat bekend werd welke stoel het betrof).

2. Internationale samenwerking

De nieuwe trend in experimenteel onderzoek is dat een bepaald experiment op een aantal laboratoria min of meer tegelijk wordt uitgevoerd. Dit geeft inzicht in de zogenaamde replicatie frequentie. Als een aantal laboratoria resultaten vindt, die strijdig zijn met de resultaten van andere deelnemende laboratoria, dan mogen we concluderen dat de benadering niet echt veelbelovend is. Maar omgekeerd, als de resultaten consistent zijn, dan is het niet meer logisch dat sceptici vragen om 'het nog een keer te doen'. Iets dat steevast de reactie is van sceptici op een enkel 'geslaagd' experiment. Op Capri is op 27 en 28 oktober een workshop gehouden, waarbij een groot aantal internationaal bekende parapsychologen een dergelijk experiment gaan voorbereiden.

3. Een publieke random getallen-generator

Toeval is een moeilijk begrip. De beste definitie is dat een toevallige gebeurtenis op geen enkele manier afhankelijk mag zijn van het verleden. In de kwantummechanica wordt aangenomen dat bijvoorbeeld een lichtdeeltje, dat een hal doorlaatbare spiegel treft, al dan niet gereflecteerd wordt en dat dit volstrekt toeval is. Het doet er helemaal niet toe of al eerder meerdere keren een lichtdeeltje gereflecteerd is of juist door de spiegel is gevlogen. Aan de universiteit van Groningen heeft Jacob Jolij een kwantummechanische toevalsgenerator (RNG) geïnstalleerd die u via het web kunt uitvragen.

In uw browser hoeft u alleen maar het IP-nummer van de server in te voeren:

<http://129.125.175.148/>

Het resultaat is een getal tussen 0 en 255 (inclusief). U kunt proberen die random getallen te beïnvloeden, bijvoorbeeld door te wensen dat u steeds een getal krijgt dat groter is dan 127. De kans daarop is 50%. Als u een idee heeft voor een experimentje met deze getallen, meldt u zich dan bij ons. Bij een mooi voorstel gaan we kijken of we daar software voor kunnen ontwikkelen.

4. Interviews met parapsychologen op YouTube

Een serie interessante video interviews, o.a. over parapsychologie met Stan Krippner en Stephen Braude, afgenomen door Jeffry Mishlove van 'Thinking Allowed', is nu beschikbaar op Internet. Ga naar:

<https://www.youtube.com/channel/UCFk448YbGITLnzplK7jwNcw>

5. De kennisbank van de Britse SPR is on-line

Onze zusterorganisatie, de Britse SPR, heeft een aanzienlijk legaat gekregen en gebruikt deze financiële injectie onder andere om een kennisbank betreffende parapsychologie op Internet te zetten. De reden is dat bij Wikipedia elke informatie betreffende parapsychologie onmiddellijk door een groep zelfbenoemde 'bewakers van de ratio' in negatieve zin wordt aangepast. Een kinderachtig voorbeeld: bij de parapsycholoog Helmut Schmidt stond in de oorspronkelijke Wikipedia-entry dat hij bij Boeing had gewerkt. Dat werd verwijderd en de hele entry werd zo herschreven dat Schmidt eruit komt als een soort charlatan, wiens resultaten men niet moet geloven. Pogingen om een meer neutraal beeld te schetsen worden onmiddellijk verwijderd of overschreven. Vandaar deze nieuwe kennisbank: <http://psi-encyclopedia.spr.ac.uk>

6. Ideeën ledenwerfactie

Het ledenaantal van de SPR loopt langzaam terug en het bestuur bezint zich op een ledenwerfactie. U kunt als lid ons helpen, door een voorstel te sturen naar het bestuur (bestuur@dutchspr.nl). De indiener van het beste voorstel ontvangt een mooi cadeau.

Nieuwsbrief 5 (2016)

Beste wensen

Het SPR bestuur wenst alle ontvangers van onze nieuwsbrief prettige feestdagen en natuurlijk een uitmuntend 2017.\

We moeten dit jaar echt meer leden werven. En u kunt daaraan bijdragen. U kent vast wel iemand die interesse heeft in een serieuze benadering van paranormale verschijnselen. Schenk die vriend of vriendin voor een jaar een kennismakings- abonnement. Ga daarvoor naar:

<http://dutchspr.org/spr/abon>

1. Internationale subsidie voor parapsychologisch onderzoek aan de RUG

De BIAL foundation uit Portugal heeft een subsidie toegekend voor een tweejarig onderzoeksproject naar psychokinese van Jacob Jolij en Dick Bierman. Proefpersonen worden gevraagd om het gedrag van een random number generator te beïnvloeden. Doel van het project is te onderzoeken welke rol specifieke hersengebieden spelen bij psychokinese.

2. EDUCATIE: Webinars

De SPR heeft besloten om ook webinars in het Nederlands te organiseren. Het idee is om de mensen, die nog niet zo veel weten van de parapsychologie, in de gelegenheid te stellen om deze colleges bij te wonen en vragen te kunnen stellen.

3. EDUCATIE: Beginners guide

Er is ook een principebesluit genomen om het boekje 'Parapsychology, a beginners guide' van de hand van Prof. Caroline Watt (Koestler Chair of Parapsychology in Edinburgh) te vertalen. Het originele Engelstalig boekje is via Amazon.com te bestellen.

4. EDUCATIE: korte kennisclips

De SPR onderzoekt momenteel of er FAQ (Frequently Asked Questions) kan komen, waarbij de antwoorden worden geformuleerd in een korte videoclip. Het gaat dan om vragen als: Wat is een Ganzfeld experiment? Staat de toekomst al vast? Bestaat telepathie? Etc. Etc. De videoclip wordt dan t.z.t. op de SPR website geplaatst.

5. Links, links.

Er is erg veel goed materiaal beschikbaar op Internet. Helaas ook veel misinformatie en/of desinformatie. Wikipedia informatie is vaak erg negatief gekleurd. Positieve informatie over parapsychologie wordt verwijderd door een groep, die kennelijk uit 'beroeps' skeptici bestaat. We hebben daarover al eerder bericht in het TvPBO. Nu is er echter een Wikipedia achtige website, die is opgezet en wordt beheerd door onze zusterorganisatie: de Britse SPR.

De link is: <https://www.spr.ac.uk/publications/psi-encyclopedia>

Een grappig voorbeeld van het faken van een paragnost: <https://www.youtube.com/watch?v=Ozc91j6mPYo>

We zullen in de toekomst regelmatig interessante links doorsturen, Via de nieuwsbrief maar ook via Twitter. Deze worden ook allemaal bewaard op onze website.